

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS

voor de Stad 1/12
Franco per post 1/14

(Verachijende driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

ADVERTENTIE

15 cents de regel
behalve 35 cents zegel

Het Onderwijs in Frankrijk.

Frankrijk levert op dit oogenblik hetzelfde schouwspel, dat over een paar jaren in Nederland gegeven werd, toen het vraagpunt van onderwijs aan de orde van den dag was. Het Charter van Julij belooft aan Frankrijk vrijheid van onderwijs. Het staut daar niet even zoo veel woorden te lezen. Intusschen er zijn reeds 13 jaren verloop, en nog zucht alles onder het monopolie der universiteit, gelijk wij hier onder een minder drukkend monopolie van de maatschappij zich noemende tot nut van 't algemeen gebukt gaan. In Frankrijk weegt de overheersching der Universiteit zwaarder; het goen des tot betreurenswaardiger is, naar mate de leer der Universiteit hoe langer zoo meer verbasterd en eindelijk in een goddeloos pantheïsme ontfaard is.

Talrijk zijn de stemmen der Katholijken, die zich daartegen verheffen. Men heeft vrijheid van onderwijs ingevolge de beloften van het charter geëischt; en aangetoond, hoe noodzakelijk het wordt, dat men eindelijk aan de beloften van het charter gevolg geeft, wil men de Katholieke jeugd niet ten prooi werpen aan het ongeloof der Universiteit.

Het regt dezer vordering was zonneklaar; de beschuldigingen, tegen het verdorven monopolie ingebracht, waren het niet minder. De oogen gingen open; in de Kamer verheften zich stemmen ten gunste der vrijheid; van haiten werden die ondersteund door petitien van huisvaders; en de invloedhebbende stem van verscheidene bisschoppen van Frankrijk, die, door middel der dagbladen, edelmoedig in het strijdperk traden, dreigde het monopolie eindelijk eenen doodelijken slag te brengen.

Dit maakte de arglistige bezorgdheid der Universiteit wakker. Zij stond op ter verdediging hare leer en van haar monopolie. Doch hare leer was niet te verdedigen; zij ondervond dit weldra ook ten opzichte van haar monopolie. Geen wonder dan ook, dat haar in het nauw gebragt eigenbelang ras in gramschap verkeerde, en door die onregtmatige toorn van gekwetste eigenhefde en eigenbaat, in de keus harer verdedigingsmiddelen alle eerlijkheid vengat.

Wat deed men? Men bragt de vraag op sen ander terrein over. Twee professoren

der Universiteit, huzestaan voor de groote haren van Parijs, het *Journal des Debats*, en de *Constitutionnel* aan het hoofd, kozen zich een schrikbeeld uit, waarop men al de gal zoude uitpuwen, welke het vraagpunt van onderwijs had doen ontstaan. Dat schrikbeeld waren de Jesuiten. Al het venijn van den laster, in vroegere dagen tegen die waardige orde uitgebraakt, werd op nieuw opgewarnd en van de leerstoelen overgebragt in de dagbladen, en bij tal van brochures onder het volk verspreid.

De taktiek was zeer behendig. Daardoor stelde men op eens de stem der geestelijkheid op zijde, welke zich met kracht doende hooren, veel invloed had uitgeoefend; want dezelve verdient in Frankrijk de algemeene achting, door hare geleerdheid en godsvrucht en wijsheid. Men wekte de passien op; trachtte het publiek diets te maken, dat de Jesuiten tot zelfs de geestelijkheid van Frankrijk in bezetting, en toen omringd beschoppen zich nepens dat punt rond verkleerden, zeide men, dat juist de reclame der bisschoppen bewees, dat de invloed der Jesuiten onberekenbaar was, dewijl zij het zoo ver gebragt hadden, dat het episcopaat zich over den last der Jesuiten niet alleen niet meer durfde beklagen, maar zelfs genoodzaakt werd, tegen wil en dank, voor hunne onderdrukkers, de Jesuiten, de verdediging op te nemen. Tegen een dusdanig berekend systeem van leugentaal valt niet te redeneren. Het beste is daarmede den spot te drijven, tot dat de ongerestigheid zich zelve beliegen zal.

Intusschen geweld duurt niet. De opgewekte driften zullen spoedig bedaren. En dewijl het getal diergenen, welke zich door dergelijke versletene kunstgrepen laten bedriegen, met den dag vermindert, dewijl daarenboven de geestelijkheid met iederen dag in de wezenlijk verdienende achting van de bevolking klimt, zou kan het niet lang uitblijven, of het licht der waarheid zal doorbreken: en dan beware de Universiteit haar monopolie. Men zal regt doen wedervaren aan de billijke klagten der Katholieke ouders, welke hunne kinderen nu moeten overgeven aan een zeker verderf. Moge die dag spoedig aanbreeken! Het is te dien einde, dat men in Frankrijk een broederschap van gebeden heeft opgericht, hetwelk zich van hand tot hand, bijna door geheel Frankrijk verspreid heeft. Dit is het krachtigste wapen, dat men zou kunnen bezigen. De drukpers der Univer-

siteit heeft daarmede een spot gedreven. De toekomst zal leeren of zij het regt had daarmede te spotten.

De toestand van O'Connell en der Ieren verweekt zich. Het gouvernement schijnt eindelijk vast besloten te hebben, de repael door alle mogelijke middelen in eens te snuiken; en daarbij de klagten van het ongelukkige Ierland door geweld van wapenen te smoren. O'Connell begrijpt zijnen toestand goed. Hij is Katholijk; als dusdanig is een opstand hem ongeoorloofd. Aanstonds nadat men hem zijne gevangenneming had beteekend en hij daarvoor borg had gesteld, heeft hij eene proclamatie aan het volk gerigt, om het tot rust aan te maken. Wij hopen dat in Ierland de rust moge bewaard blijven, en dat de beweging, welke in Ierland constitutioneel, voor de vrijheid waarop men regt had, en onder het oog van God die men cenparig bidt, begonnen is, ook zal ten einde loopen met het verkrijgen der verlangde vrijheid. Niemand kan de omstandigheden vooruit loopen; maar het zoude niet onmogelijk kunnen zijn; dat de maatregelen van het tory-bestuur bespoedigen, wat zij eigenlijk moesten verhoeder.

DE STAATSRAAD, GOUVERNEUR DER PROVINCIE NOORD-BRABANDE.

Gezien de missive van den Heer Hoofd-Ingénieur van den Waterstaat in deze Provincie, van den 12. dezer No. 1852.

Maakt hij deze bekend, dat uithoofde van eenige zeer noodzakelijke en onuitstelbare vernieuwingen en reparatien aan de brug over de Zuid-Willemsvaart No. 7 A. onder Beek en Donk de passage met voer- of rijtuigen over d. zelve, van den 23 dezer tot den 12 November daaraanvolgende zal moeten gestreund worden, zoodat de overtocht met voer- of rijtuigen gedurende dien tijd over de brug op sluis No. 6 te Beek en Donk of over de brug onder Aarle-Rixtel No. 8 A. zal dienen plaats te hebben.

's Bosch, den 13. October 1843.

De Staatsraad, Gouverneur
A. J. BORRET.

ITALIE

De zusters van liefde zijn te Napels met een buitengewoon geroesd en stout ontvangen. De zusters heeft geweld, dat de grootste eer zou bevoelen den aan de zusters van Vincentius de Paulus. De stedelijke raad is haar te genoot gegaan, en deszelfs hoofd is haar op het schip gaan vertelkomen. Hij heeft haar vervolgens aan wal begeleid, waar

voornamen dames, door Z. M. hiertoe benoemd, naar hebben ontvangen. De Koninklijke Ruiters hebben haar naar de eerste kerk overgebracht. De pastoor heeft haar het wijwater aangeboden en vervolgens het zielelicht aangestoken. De koninklijke stoet is uit de kerk naar het paleis gegaan, dat zij zullen betropen. Het voorrijtuig stond geparkeerd en de vier prinsessen zetteden zich met haar aan tafel. Kort daarna werden zij ten gehoor van den Minister van Binnenlandsche zaken toegelaten, en toen hij haar bemerkte verspreidte hij zich teven geluk haar in Napels te bezitten. Andere steden benijden de hoofdstad het geluk van een gesticht van Liefdezusters in haar midden te hebben. Men zal hunne levendige verzoeken moeten beantwoorden, en ook Liefdezusters naarheen zenden. Z. M. heeft geïllustreerd, dat de te Napels gekomene zusters, rechtstreeks onder het bestuur der overste van Parijs zouden staan, en de jonge meisjes van Napels, wier roep haar zal doen besluiten zich in dit nuttige en vruchte gesticht te begeven, zullen hun noviciaat te Parijs gaan doen. Deze gebeurtenis spreekt zoo luide, dat elke aanmerking ons overbodig voorkomt.

SPANJE

Eene telegraphische dépêche meldt ons, dat de president van den raad der Ministers, den 15 de Spaansche cortes heeft geopend. Eene volkomen rust heerschte in die hoofdstad. De heer Carnera zal den heer Aquilar te Lissabon vervolgen, die beschuldigd wordt van betrekkingen met Espartero te hebben aangeknoopt. Men meldt ook, dat de generaal Goucha, Martell geslagen heeft, die, na aanzienlijke verliezen geleden te hebben, de Ebro overgetrokken zou zijn. De generaal Luis Giraldi, kommandant der provincie Tarragone, heeft eene proclamatie uitgevaardigd, waarbij hij gratie schenkt aan allen, die de wapenen nedergelegd en het provisioneele gouvernement erkend hebben. Uit Barcelona zijn geene nadere tijdingen.

Men gelooft, dat de Cortes van den 20 tot den 22 der loopende maand zullen geconstitueerd zijn. An dat het voorstel betrekkelijk de officieele afzetting van Espartero als regent van Spanje voor het einde dezer maand bij de Spaansche Kamers zal worden ingediend.

FRANKRIJK

Het grootste gedeelte der Fransche dagbladen ziet met smart de verbeijelijkste maatregelen, welke het Engelsche ministerie ten opzichte van Ierland neemt.

De *Presse* zegt onder anderen het volgende: « wij willen geen enkel woord schrijven, dat eene aanzetting tot opstand zou kunnen schijnen, maar wij zullen het nooit ontveinzen, dat wij, in dezen strijd, welke gevaar loopt van bloedig te zullen worden, medelijden hebben met het ongelukkige Ierland. God geve, dat de door de Tories tegen hetzelfde aangevangen strijd, niet ten doel hebbe, hetzelfde nog ongelukkiger te maken! Men! want zulks echter nauwelijks hopen, als men de polemiek der organen dezer partij leest. Maar hunne onderneming, dat zij zulks weten, zal niet dan met groote gevaren voor hun zelve, vervuld worden; des te erger voor hen, wanneer zij niet bijtijds ophouden.»

NEDERLAND

Bij besluit van den 15 dezer, heeft Zijne Majesteit bevestigd, dat de Minister van Staat, belast met de generale Directie voor de zaken der Hervormde en andere Eerediensten behalve de Roomsche Katholieke, en de Minister van Staat, Directeur-Generaal voor de zaken der Roomsche-Katholieke Eerediensten, als Hoofden van gezegde departementen van algemeen bestuur, respectivelijk, den titel zullen voeren van Minister voor de zaken der Hervormde en andere Eerediensten, behalve de Roomsche-Katholieke, en van Minister voor de zaken der Roomsche Katholieke Eerediensten.

-- In het *Dagblad van 's Gravenhage* van den 20 dezer leest men:

« Het heeft Z. M. den Koning behaagd, bij gelegenheid van den plechtigen Doop van den jongen Prins der Nederlanden, een treffend bewijs van Hoogstdezelfs bezorgdheid voor de behoeftige bevolking dezer residentie te geven, door aan den Burgemeester te doen toekomen de aanzienlijke som van drie duizend gulden, om ten behoeve der armen te worden uitgereikt.»

Uit hetzelfde *Dagblad* nemen wij het onderstaande over:

« Wij hebben den volgenden brief ontvangen van den edel achtbaren heer J. Droogleever Fortuin, burgemeester van de stad, gedateerd den 15 dezer, welke de onprettigheid van het gebied hier een plaats te vermelden:

« In uw *Dagblad* van gisteren las ik een verhaal van het gebeurde bij het op strand geraken van de reddingsboot van de *Zuid-Hollandsche Maatschappij*, welke te Rotterdam, op den 13 dezer, de strandvonders van Ter Heyde op hunnen post waren, en dat de onder mijn bevel staande reddingsboot, behoorende aan de *Zuid-Hollandsche Maatschappij* tot redding van schipbreukelingen, gevestigd te Rotterdam, reeds kort na die stranding in zee was, om de redding der equipage te beproeven; hetwelk echter, inhoude van de hoge zee en de felle branding, te vergeefs was; dat dadelijk na die eerste proeve, de persoon van Jacob van den Berg, Jr. wonende te Ter Heyde is in zee gegaan, en na zijne uiterste pogingen te hebben in het werk gesteld, om het vaartuig te bereiken, en het niet komende gelukkig, deze getracht heeft, de aan boord zijnde maatschappij te beduiden, (dat zij een of ander drijvend voorwerp, aan een touw vastgeknapt, van boord moesten werpen; dat daarna, een man te paard is in zee gezonden, om hetzelfde door teekenen kenbaar te maken, en ook dit niet begrepen wordende, en op dat tijdstip naar geen redding te denken was.

« Dat eenigen tijd daarna, de graaf d'Oriolla, wiens menschlievende pogingen niet genoeg kunnen worden geroemd, zich in zee begaf, doch zijn edel doel zonder gewenscht gevolg heeft moeten opgeven, en men hem later niet dan met moeite heeft kunnen terughouden, zich andermaal in zee te begeven. Dat onmiddellijk daarop de straks gemelde reddingsboot andermaal getracht heeft aan boord van het in nood zijnde vaartuig te komen, doch met geen gelukkiger gevolg dan de eerste keer; en dat eerst toen de heeren Behr en Varkevisser, met eenige ingezetenen van Scheveningen, op de plaats der stranding zijn gekomen.

« Dat de reddingsboot, onder directie van den zoo even genoemden heer P. Varkevisser, niet in zee zijnde geweest, ook niets heeft verricht wat eenigen dank verdient, en dat het niet Klaas de Graaf, van Scheveningen, is geweest, welke het eerst naar het wrak zwom, maar wel de zoo straks gemelde Jacob van den Berg, Jr., van Ter Heyde, die niet noodig had daartoe te worden aangemoedigd, maar dit uit zich zelve deed, en welke dan ook de zelfvoldoening smaken mocht, om hem eerst een der ongelukkigen te redden, dien hij vervolgens buiten gevaar gebracht hebbende, aan Klaas de Graaf heeft overgegeven, en door dezen aan land is gebracht. Dat gemelde van den Berg onmiddellijk weder naar het wrak ging en nog twee andere personen gered heeft, en eindelijk zelf zou bezweken zijn, ware hij niet door Joost van Balen, woonachtig onder 's Gravenhage, en Adrianus Zecmaan, te Ter Heyde wonende, bijgestaan; en eindelijk, dat de schipbreukelingen, terstond na hunne redding, door de heeren van Renesse, van Scheveningen, en van Amstel, van Munster, geneeskundig behandeld zijn, terwijl dit eerst later door den heer van Leeuwen is geschied.

« Het overige gedeelte van het verhaal is op waarheid gegrond, en ik acht het van mijnen plicht, te verklaren, dat sommige der daarin vermelde heeren, en in het bijzonder de heeren Behr en van Gogh, even als onkelo Scheveninger visschers, zich loffelijk gedragen hebben; maar de eer der redding bijna uitsluitend aan de bewoners van Scheveningen door uw berigtgever te zien toekennen, terwijl dezelfde het meest aan de ingezetenen van Ter Heyde toekomt, vermag ik niet stil-

zwijgend toe te laten, en daarom, Minneer! verzoek ik U in het eerstvolgende nummer van uw *Dagblad* aan dezen brief eene plaats te willen inruimen, ter verbetering van het door U vroeger gegeven bericht.

DROOGLEEVER, burgemeester van de Gemeente onder 's. a.»

De Minister van Buitenlandsche Zaken heeft ter kennis gebracht der belanghebbenden, dat hij audientie zal verleenen des woensdags morgens, ten 10 ure van den middag, in genoemd departement.

-- De Minister van Financiën *ad interim* heeft, in voldoening van art. 3 der wet van 27 December 1840 (*Staatsblad* n° 79), in verband met de bepalingen der wet van 19 Junij 1843 (*Staatsblad* n° 25), ter kennis van het algemeen gebragt: 1°, dat het bedrag der uitgegeven schatkistbiljetten op den 1 dezer maand beliep f 1,962,000, 2°, dat onder dit kapitaal begrepen waren de volgende sommen, als: uit de creatie van 1 mei 1841, n° 1502 f 100, en uit die van 1 mei 1842, n° 16, 176 en 177 f 300, te zamen f 400, welke door de houders verzuld zijn op den vervaltijd ter aflossing aan te bieden, en thans dagelijks ten kantore van den agent van het ministerie van financiën te Amsterdam kunnen overdragen worden, doch met geene verdere bijbetaling van rente dan van 12 maanden, en 3°, dat zich alverder onder generaal kapitaal bevindt eene som van f 64,200 uit de creatie van 1 november 1842, waaromtrent door de houders, voor den eersten dezer maand, geene keus is uitgebragt waar zij de aflossing met 1 november 1843 verlangen, en welke stukken uitsdien op den verschijftag, en vervolgens aldaar ten kantore van gemelden agent, zullen kunnen aangenomen worden.

's GRAVENHAGE, 19 October.

-- In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden heeft de Commissie der Kamer, welke belast geweest is, aan Z. M. eene lijst van drie kandidaten voor het voorzitterschap aan te bieden, haar verslag gedaan. Z. M. had aan de Commissie de verzekering gegeven, zich onmiddellijk met de te doen keus bezig te zullen houden. Het verslag wordt voor kennisgeving aangenomen en de Commissie bedankt voor de door haar volbrachte taak.

Wordt gelezen een koninklijk besluit, waarbij de heer mr. Luyben, eerste candidaat, benoemd wordt tot voorzitter der Kamer gedurende de tegenwoordige Zitting. -- Afsgehoemen voor kennisgeving.

De Heer Gevers die het voorzitterschap tijdelijk heeft vervuld, legt zijne betrekking neder, met de volgende rede:

« Edel Mogende Heeren,

« Ik ga den zetel verlaten, in de afgeloopene zitting door mij zoo dikwijls beklommen.»

« Onder mijn voorganger kwam ons nieuw reglement van orde tot stand, en onder mijn voorzitterschap werd het in werking gebragt.»

« Was de geboorte reeds mogelijk, niet minder hagehelijk waren de eerste schreden. Ik mag mij de schatting der voorgebragte vruchten niet aan; een derzelve is intusschen onmiskenbaar geweest, het is die van opeenschapeling van veelvuldigen arbeid.»

« Het is waar, gewigtige punten en soms levensvragen, maakten de talrijke onderwerpen uit van ons gemeen overleg; maar terwijl gij, mijne geachte Medelieden, ruim honderd malen in de Afdelingen bijeengekomen zijt over die groote aangelegenheden, zat ik in honderd negen en zeventig Centrale Afdelingen voor, om uwen verspreiden arbeid te helpen schiften en scheiden en tot punten brengen, zoo verre dat zij door eene bekwaame pen in voorloopige en algemeene verslagen konden worden overgegeven.»

« De tijd zal moeten leeren, of zodanige inspanning voor de Centrale Afdeling op den duur voltehouden is, en het voorgestelde doel zal bereiken.»

Van deze plaats moet ik zes en tachtig malen uwe vergaderingen lezen en niet openbaar en zenuweloos nalen met gesloten deure. - In uw naam heb ik veel uitgeroepen en veel gesproken. Het is mij een groot genoegen dat ik u nu zie en dat ik u kan danken.

Deze vriendelijke medewerking wilde mij een zware taak geduldig verhooren, in moeilijke omstandigheden mij bemoeiigen en ondersteunen. En op het laatste mij een vleijend bewijs van goedkeuring schenken. Ontvangt voor dit alles Edel Mogende Heeren mijnen oprechten dank, en de betuiging dat het mij eeno streelende herinnering aan het afgelopen gewichtige jaar zal zijn, gedurende de rust van mijn leven.

Aan mijnen opvolger draag ik thans het voorzitterschap oyer de zitting van den 20sten oktober. Hij die zelfde medewerking zal ondervinden, en niet de vertekening, dat hij op de mijne rekenen kan. Mocht hij tot stand zien komen, wat ik hoop dat Gods goedheid in de afgelopen zitting zal hebben voorbereid: vaste grondslagen, wetten en rust voor ons liebaar Vaderland, en voor onzen geliefden altijd te eerbiedigen Koning, want beiden zijn aan elkander. -- Edel Mogende Heeren, vergeet niet dit nimmer. -- beiden zijn aan elkander verbonden.

De heer Luyben aanvaardt daarop zijne betrekking, met dezo aanspraak. Edel Mogende Heeren, door de welwillendheid van U Edel Mogenden tot eerster candidaat voor het voorzitterschap dezer aanzienlijke vergadering, gekozen, heeft het Z. M. onzen gteerbiedigen Koning behaagd, die keus, door mijne benoeming tot die verheven betrekking te bekrachtigen.

Ik zeg U Edel Mogenden hartelijk dank voor de eervolle onderscheiding; ik zeg U dank voor het in mij gesteld vertrouwen.

Nooit had ik mij durven vleijen, dat ik eenmaal den voorzittersstoel in 's Lands vergaderzaal bekleeden zou; niet omdat ik, veronderstellen kon, dat eenig vooroordeel of schijn van partijdigheid zich daartegen bij U Edel Mogenden kon verzetten, maar omdat ik mij te zwak gevoel, om, zonder bijzondere ondersteuning, de pligten daaraan verknocht naar behooren te vervullen.

U Edel Mogenden hebben, in de moeilijke omstandigheden waarin Nederland verkeert, eenen zwaren last op mijne schouderen gelegd. Om dien last te kunnen oppelen, heb ik de nieuw tijn welwillendheid, heb ik vooral uwe toegevendheid, uwe ondersteuning noodig. Deze, ik durf er op rekenen, zullen U Edel Mogenden mij niet weigeren.

Daardoor geschraagd, mag ik de hoop voeden, dat ik de op mij, als voorzitter van dit hooge staatsligchaam rustende verplichtingen, naar uw aller genoege, zal kunnen volbrengen.

Wij beleven tijden, die onze onafgebroken zorgen voor het welzijn des dierbaren Vaderlands gebiedend noodzakelijk maken. Die zorgen zullen, wij, niet al de kracht die ons gegeven is, gezamenlijk ten beste aanwenden, en dan mogen wij ons met vertrouwen het vooruitzicht voorspiegelen, dat, door een welgeleend en openhartig gemeen overleg tusschen de Regering en deze Kamer, de donkere wolken, die Nederland thans bedekken, zullen verdwijnen en zich wederom een heldere hemel boven onzen geliefden geboortegrond zal laten aanschouwen.

Op het voorbeeld van mijnen waardigen Voorzitter, zal ik de handhaving der Grondwet in al mijne handelingen betrachten en vooruit stellen. De stipte opvolging van ons Reglement van orde zal mij tot die handhaving ten leiddraad strekken.

Edel mogende Heeren, wij allen kunnen maar één doel hebben. Dat doel is het heil van het Vaderland. Laten wij, ter bereiking van hetzelfde, geene moeite ontzien, geene zorgen vreezen, geene arbeid te zwaar achten, en wij zullen onder de bescherming van den Almagtigen veel goeds kunnen bewerkstelligen.

Ik verklaar, het voorzitterschap dezer vergadering te aanvaarden.

Wordt besloten tot het doen drukken der beide stukken.

Zijn ingekomen eenige verzoekschriften, als onder anderen, een van het ambestuur van Levenbergen, houdende verdediging van dat bestuur wegens de verpleging en behandeling eener weduwe, en een van den heer Bing, Makelaar in effecten, te Amsterdam, die een ontwerp van conversie te aanbiedt en middelen tot verbetering van 's Lands finantien voordraagt. -- Verzending aan de Commissie tot de verzoekschriften, welke voor de te genwoordige zitting zamengesteld wordt uit de Heeren de Jong, de Monchy, Uytwerff Sterling, Telling en Tresling.

Worden gelezen onderscheiden Koninklijke besluiten, houdende verandering der hoofden van de ministeriele departementen, die reeds bekend zijn. Daarbij komt voor het besluit, waarbij de generaal de la Sarras benoemd wordt tot minister van Buitenlandsche zaken.

De heer van Dam van Isselt vraagt, of dit laatste besluit ook de mede onderteekening van een der Ministers draagt.

De Voorzitter antwoordt, dat het besluit onderteekend is door den heer van Rappard, Directeur van het Kabinet des Koning.

De heer van Dam van Isselt merkt op, dat het besluit derhalve niet grondwettig is gecontrasigneerd, en dat daardoor de mogelijkheid wordt benomen om het grondwettig beginsel, dat de Koning onschendbaar is, en een ander voor Hoogstdeezelfs regeringsdaden verantwoordelijk is, te handhaven. Het is nogtans mogelijk dat bij eene benoeming van Ministers eene overtreding der Grondwet kan plaats hebben, en het is noodig dat een Minister daarvoor verantwoordelijk zij. Hij dringt er op aan, dat het besluit niet voor kennisgeving worde aangenomen, maar men daarom trent overga tot de orde van den dag.

De Heeren van Goltstein en Luzac verklaren het gevoelen van den heer van Dam te ondersteunen.

Z. Exc. de Minister van justitie meent, dat de vergadering het gedane voorstel niet kan aanneemen, en dat de besluiten, houdende benoemingen van hoofden van departementen, niet kunnen noch behoeven gecontrasigneerd te worden. Z. Exc. beroept zich, tot staving van zijn gevoelen, op art. 74 en volgende der Grondwet. Dat art. 74 brengt mede, dat de Koning ministeriele departementen instelt, koninklijk benoemt, en die naar welgevallen ontslaat. Art. 75 stelt vast, dat de hoofden der ministeriele departementen verantwoordelijk zijn voor alle daden door hen als zoodanig verricht, of tot welker daarstelling of uitvoering zij zullen hebben medegewerkt, waardoor de Grondwet of de wetten mogten geschonden of niet opgevolgd zijn. Bij dusdanige besluiten, houdende benoeming van Ministers, is noch het een noch het ander het geval, noch kan het dit ten gevolge van art. 74 zijn. Art. 76 vordert de mede-onderteekening van het hoofd van het minisrieel departement, waartoe de koninklijke besluiten behooren, ten einde van die medewerking der ministers te doen blijken. In het bedoelde geval bestaat echter geene medewerking, en het besluit kan alzoo niet onderteekend worden door een Minister die vreemd is aan het onderwerp, in het besluit behandeld.

De heer van Dam van Isselt kan den Minister volkomen toegeven, dat de door hem verlangde mede-onderteekening niet bepaaldelijk in de Grondwet wordt voorgeschreven of gevorderd. Het is in ons Vaderland, zegt hij, ongelukkig waar, dat men daarin nog zoo weinig een denkbeeld van constitutionele begrippen heeft, en dat deze nog niet in de herten der ingezetenen zijn geprent, zoodat men dikwerf aan de doode letter blijft hangen. Hij vraagt het aan Z. Exc. echter, of het beginsel, dat hij vooropgesteld heeft, waar of onwaar is? Is de Koning al dan niet een onschendbaar persoon? dit is de groote vraag. Is de Koning onschendbaar, zoo als de spreker vermoent, dan moeten er ook geene daden door hem worden begaan, waarvoor hij verantwoor-

delijk zou kunnen zijn. Vroeger heeft hij het alreeds als ongepast en ongrondwettig beschouwd, dat men 's Konings naam in de weegschaal van de beraadslagingen der Kamer leggen zou. Maar nu vraagt hij het aan den anderen kant, of iemand het wagen zou, den Koning van het begaan eener ongrondwettige handeling te beschuldigen, en of dit niet strijden zou met alle regelen van den grondwettigen regeringsvorm. Er behoort een verantwoordelijk Minister te zijn voor de benoeming van hoofden van ministeriele departementen. Een Minister moet onderzoeken, of zijn aanstaande ambgenoot aan al de voorschriften der Grondwet beantwoordt en aan alle vereischten voldoe. Het werkelijk het geval, dan kan een aanwezige Minister met gerustheid een besluit tot benoeming onderteekenen. Hij acht het van te veel gewigt, dat het grondwettig beginsel niet ter zijde worde geschoven, en dat men het ongrondwettig besluit niet aanneemt.

De heer van Rosenthal acht de zaak van te veel gewigt, om haar dadlijk af te doen, en stelt voor, daarover in eene volgende zitting te beraadslagen. Dien overeenkomstig wordt besloten.

Daarna wordt overgegaan tot de samenstelling der Afdelingen voor de twee eerste maanden. Tot voorzitters en ondervoorzitters worden benoemd, voor de 1ste afd., de heeren van Rappard en Luzac; voor de 2de afd., de heeren Bruce en van Goltstein; voor de 3de afd., de heeren Gevers en de Man; voor de 4de afd., de heeren Schooneveld en Mutsaers; voor de 5de afd., de heeren Verwey Mejan en van Dam van Isselt.

Door de Afdelingen zijn tot leden der commissie, tot het vervaardigen van een ontwerp van adres in antwoord op de troonrede, gekozen de heeren van Akertaken, Bruce, Gevers, Schooneveld en van Rosenthal. Zij zal zich onverwijld met de volbrenging der haar opgelegde taak bezig houden.

De vergadering wordt vervolgens gescheiden tot morgen ochtend ten elf ure; zullende alsdan beraadslagd worden, 1°, over het voorstel der Commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven, strekkende tot niet-toelating van den heer Faber van Riemsdijk, en 2°, over het voorstel van den heer van Dam, ten aanzien van het ingekomen besluit, betrekkelijk den nieuwen Minister van Buitenlandsche Zaken.

's GRAVENHAGE den 20 oktober. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is door de Commissie tot de verzoekschriften kennis gegeven, dat zij den heer Uytwerff Sterling tot haren voorzitter heeft benoemd.

Daarna is beraadslagd over het voorstel der Commissie, belast geweest met het onderzoek der geloofsbrieven van den heer Faber van Riemsdijk.

Overeenkomstig het gevoelen van de meerderheid der Commissie hebben gesproken de heeren Romme, de Monchy, van Goltstein, Luzac en Selteers van Harencarspel.

Overeenkomstig het gevoelen van de minderheid der Commissie (dat is voor de toelating) hebben gesproken de heeren Schooneveld, van Rappard, van den Bosch, van Dam van Isselt en van Rosenthal.

Ten slotte is met 26 tegen 16 stemmen in laatstgemelden zin beslist, en de heer Faber van Riemsdijk aldus toegelaten.

Tegen hebben gestemd de heeren Verwey Mejan, Twiss, van Goltstein, de Monchy, Luzac, Anemaet, Schieers van Harencarspel, Tresling, Romme, Nederburgh, van Panhais, Boreel, Bruce, Mutsaers, Jordens en Luyben.

Daarna is beraadslagd over het voorstel van den heer van Dam van Isselt, hetwelk ten doel had om een koninklijk besluit, houdende benoeming van eenen Minister, dat geene mede-onderteekening van eenen Minister draagt, niet aan te nemen voor kennisgeving.

Onderscheiden redenaars hebben daarover het woord gevoerd en Z. Exc. de Minister van Justitie heeft breedvoerig ontwikkeld het gisteren blootgestelde gevoelen, dat zoodanige mede onderteekening bij besluiten van dusdanigen aard, als waar-

van hier de rede is, niet wordt gevorderd. Ter stemming overgegaan zijnde, is het voorstel van den President, om het besluit voor kennisgeving aan te nemen, aangenomen met eene meerderheid van 27 tegen 15 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren Warin, van Rijkevorsel, van Dam van Isselt, Corneli van Pannhuys, Bruce, van Rosenthal, Schooneveld, van den Bosch, van Goltstein, de Monchy, Luzac, de Man, Anemaet en van Heeckeren.

Daarna wordt de Vergadering tot nadere bijeenroeping gescheiden.

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Noord-Brabander.

Eindelijk schijnt de Nederlandsche Natie wakker te worden, en de stem gehoord te hebben van de vrijzinnige tijdschriften, die reeds zoo lang op eene geheele herziening onzer gebrekkige Grondwet aandrongen. Allerwegen wordt die wensch herhaald, en onte vasthoudende Ministers zullen ten laatste wel genoodzaakt zijn aan diert algemeenen wensch toe te geven, en eene herziening voor te stellen. Doch zal die herziening, vrijzinnig, duidelijk, eenvoudig zijn, en geene artikelen, bevatten die voor verschillenden uitleg vatbaar zijn? Hier aan te twijfelen is zeker geene zonden, als men de voorstellers kent en daarbij in aanmerking neemt, dat niet de natie, maar de vertegenwoordigers der Provinciale Staten, geropen worden om het voorgestelde te beoordeelen. Er behoort dus, mijns bedunkens, een voorstel, vooraf te gaan, om het verkiezing stelsel te veranderen en zoodanig uit te breiden, dat de Grondwet met regt, eene overeenkomst tusschen de regering en het volk kan genoemd worden, waaraan partijen zich moeten onderwerpen, op straffe van hoog verraad.

De tegenstanders van de volkskeuze hebben wel eens schrikbeelden opgehangen van het gevaar, dat daaraan verbonden is, en wijzen ons op de ongeregelde heden, die in sommige landen bij de verkiezingen zijn voorgevallen; mijns bedunkens is die vrees ijdel, wanneer men de volkskeuze leiden wil, dewijl aldan geenen volksoploop te duchten is. Ik wage het mijn gevoelens deswegens te ontwikkelen, ten einde kundiger pennen uit te lokken, dezelve te beschaven, verbeterden en uit te breiden, en het is daarom dat ik UEd. verzoek een plaatsje in uw gezucht dagblad te willen inruimen.

Men verdeele het Rijk in Kies-districten, ieder van 40000 zielen *zoo na mogelijk*, en ieder district wederom in 20 zingen, zoodat iedere kiesring p.m. 2000 zielen bevat, die door stemgerechtigden vertegenwoordigd worden.

Stemgerechtigden zijn alle burgers boven de 23 jaren oud, niet bezwaard door een regterlijk ontbrekend vonnis, of als lijf of huishoudende werkzaam, en in de directe belastingen, het patent daaronder begrepen bestakende:

Voor Gemeenten van

50000 zielen en daarboven, ten minste / 50 's jaars	
30000 " tot beneden 50000 "	- 40 "
15000 " " 30000 "	- 30 "
5000 " " 15000 "	- 20 "
beneden de 5000 zielen "	- 10 "

Om zich daarvan te verzekeren, gelaste men de H.H. Ontvangers, om naar de belanghebbenden kosteloos of tegen betaling van hoogstens 2½ cent af te geven, een bewijs hoeveel door hun of de hunnen, (want mannen stemmen voor hunne vrouwen, en een inkomende voor zijn moeder weduwe zijnde,) wordt betaald.

Door de zorg van de H.H. Gouverneurs, worden voor iedereen kiesring benoemd 3 of 5 leden, uit denzelfden kiesring, die belast zijn, met het ontvangen van het bewijs hier boven genoemd, waarvan Zij eene lijst formeren, dezelve doen drukken, en aan de Stemgerechtigden van hunnen ring rondzenden, met kennisgeving, dat niemand tot kiezer kan benoemd worden, die niet minstens driemaal de

bovengemelde belasting opbrengt. Iegelijk met de genoemde lijst, zenden zij aan de stemgerechtigden, een verkiezing biljet, hetwelk drie dagen later in eene door drie vershillende sloten verzekerde bus wordt opgehaald, en waarop ieder stemgerechtigde een persoon als kiezer benoemt, en het biljet onderteekent.

Op eenen bepaalden tijd wordt de bus en de stembiljetten geopend, in tegenwoordigheid der stemgerechtigden die daartoe verkiezen op te komen, en de persoon die de meeste stemmen heeft wordt als kiezer van den ring geproclameerd, en is verplicht zich die keus te laten welgevalven op eene boete van twee honderd guldens.

N. B. Het is te wenschen, dat men in de keus van de bedoelde commissie van 3 of 5 personen onpartijdig te werk ga, zonder stand of godsdienstige voorkeuren in aanmerking te nemen, omdat alle verdiening van onpartijdige handeling wordt voorgekomen, en de zoog noodzakelijke eenigheid bevestigd wordt.

De Kiezers, waaraan ieder jaar een derde moet af treden vergaderen op eenen besteedden tijd en plaats onder het voorzitterschap van den oudsten in jaren, die dadelijk twee stemnemers benoemt, op de eerste vergadering bepalen Zij bij loting de af-treding van 6 leden voor het eerste, en van 7 leden voor het tweede en derde jaar, de af-tredende zijn echter weder verkiesbaar. Daarna gaan de Kiezers over tot de benoeming van een volksvertegenwoordiger en een plaatsvervanger: beiden bij volstrekte meerderheid van stemmen, dat is minstens 11 stemmen van de 20 kiezers, waarom het noodig schijnt eene zware boete te bepalen, voor de kiezers die niet op de Vergadering verschijnen, die tot volksvertegenwoordiger of plaatsvervanger benoemd wordt, en weigert, betaalt eene boete van vijf honderd guldens.

Indien dezelfde persoon in meer dan een district verkozen is, zal hij binnen drie dagen na het ontvangen berigt zijner benoeming, verklaren, voor welk district hij verkiest op te treden, ten einde door de andere districten een nieuwe keus kan worden gedaan.

De hier bedoelde plaatsvervangers treden op, in gevalle de vertegenwoordiger gedurende den tijd zijner zitting, op drie jaren bepaald, door overlijden of andere gewichtige redenen af-treedt, en is ook natuurlijk lid van de Dubbele Kamer indien dezelve wordt opgeroepen.

Zijn niet verkiesbaar
Waardigheid-bekleeders, of Ambtenaren, welke benoeming van het Gouvernement afhangt, indien deze niet voor hun leven benoemd zijn, ook geene Gesteelijken.

Ziedaar Mijnheer de Redacteur eene ruwe schets van eene volksverkiezing, zonder te vreezen botsingen, die ik UEd. en andere meer verlichte Nederlanders onderwerpe, met alle achting mij noemende

Uw bestendige lezer

A. B.

Zoestdijk Oct. 1843.

Advertentien.

In den Katholijken Boekhandel van M. ALBERTS te Gulpen bij Maastricht, Drukker der Vergadering des Allerheiligsten Verlossers (Paters Redemptoristen) zijn onder andere volgende naar alle Roomsche-Katholijken aanbevelenswaardige werkjes verschenen en door alle voornaame Boekhandelaars in alle soorten van bunden aan civiele prijzen te bekomen:

Het CATHOLIK MISSIEBOEK of Inleiding tot eenen Christelijken levenswandel enz., voorzien van verscheidene Bisschoppelijke aanbevelingen, nieuwe sterk verbeterde originalen uitgeaf in de hollandsche taal, versierd met eene schoone titelplaat. Gulpen, 1843.

IDEM. Hetzelfde boek in grooten druk, Nieuwe Vlaemsche spelling. Gulpen 1843.

Korte BETRACHTINGEN en NOVENEN, op de dagen van den advent tot de verschijning des Heeren, op den feestdag van het hert van Jean en den H. Joseph en tot gedachtenis

der zielen der overledenen, door den H. Alphonsus Maria de Liguori, stichter der vergadering des Allerheiligsten Verlossers, Morgen- Avond- Mis- Biecht, en Communie geboden Rozenkrans, Kruisweg en verscheidene andere aandachtsoefeningen. Gulpen, 1843.

Volledig MEDITATIE en GEBEDENBOEK van den H. Alphonsus Maria de Liguori, Nieuwe uitgave met Bissch. goedkeuring. In orde gesteld naar de vierde hoogduitsche uitgave en nauwkeurig vergeleken met de laatste oorspronkelijke Italiaansche uitgave.

JESUS MIJNE LIEFDE, of onderrigt hoe men Jesus beminnen moet, opgesteld door den H. Alphonsus Maria de Liguori. Uit het oorspronkelijk Italiaansch van den H. Schrijver vertaald en uitgegeven door eenen priester uit de congregatie van den allerheiligsten Verlosser. Nevens Morgen- Avond- Mis- Biecht- Communie en andere geboden en godvruchtige oefeningen. Gulpen, 1842. Met Goedkeuring.

De VROME DIENAAR VAN MARIA. Beschouwing uit de werken des H. Alphonsus Maria de Liguori, stichter der Vergadering des allerheiligsten Verlossers. Nevens Morgen- Avond- Mis- Biecht en Communie Ritueel: Kruisweg en verscheidene andere aandachtsoefeningen. Gulpen, 1843.

Bovenstaande werkjes zijn insgelijks bij denzelven Drukker in de hoogduitsche taal verschenen en te bekomen.

Pensionnat pour Demoiselles.

La reprise des Cours a eu lieu, Mardi 26 Septembre, au Pensionnat des Dames de Marie à Malines. Cette maison, dirigée par des Dames françaises, jouit d'une réputation bien méritée, tant pour la solidité de l'instruction que pour l'éducation distinguée que l'on y donne aux jeunes personnes. Un local spacieux, de vastes jardins, en font, au sein de la ville, une agréable Campagne. Malines étant le Centre du chemin de fer, ce pensionnat offre encore un précieux avantage sous le rapport des communications. Le prix de la pension est de 500 francs.

De Notaris A. BOSSERS, te Looz op Zand zal ten verzoeken van zijnen principaals ten huize en herberge van WOUTER SCHAAP te Sprang, op Dingsdag den 7 November 1843 Provisioneel, en 14 dagen daarna zijnde den 21 dezelve maand Finaal des namiddags om 4 ure, in het openbaar opveilen en verkoopen.

Eene HUIZINGE, TUIN, ERVE en LEER-LOOIJERIJ met de KUIPEN, staande en gelegen te Sprang in de nieuwstrakt, in sectie B. Nos. 310 en 311, groot 12 Roodden 10 Ellen.

Oproeping van Erfgenamen.

De Erfgenamen van wijlen de Heer HUBERTUS ANTONIUS KERKHOF, gewoond hebbende te Hertogenbosch en aldaar overleden den 11. October 1843, worden verzocht de bewijzen waaruit hun regt van Erfgenaam kan blijken aan den Notaris JOH. DE BERGH te Hertogenbosch te doen toekomen; zullende zij dan nader in persoon worden opgeroepen.

ZINK, BLIK, TIN, LIJM, enz.

Bij WILLEM VAN HOUTEN, te Rotterdam handelaar in verschillende artikelen en Lijmfabrikant op de zoogunstig bekende en aan de Maas, te Schoonderlo, gelegen L. J. FABRIJK, is steeds een ruime voorraad van handen van Engelsch en Luiksche ZINK, Engelsch BLIK, Fransche Lijntaren-MORENS, eest Banaanen Engelsch TIN, Engelsche en Hollandische LIJM: welke gudderen, van de beste qualiteiten, verkocht worden tot zeer billijke prijzen, volgens gedrukte Prijs-Courant, bij den Uitgever dezes op franco aanvraag, ook behalven te bekomen.

BOEK VAN AMSTERDAM.

W.S. 21 Oct. 1843. Dinsdag 21 October 4½ Ure.

W.S. 21 Oct. 1843. Dinsdag 21 October 4½ Ure. 95, 94, Dinsdag 21 Oct. 1843. Dinsdag 21 October 4½ Ure. 95, 94, Dinsdag 21 Oct. 1843. Dinsdag 21 October 4½ Ure.

Ter Druk van D. A. A. DE BOOIJ, te Rotterdam.